

Sânzâiene mălaiu era înciupat, avé on mnez de ciup - să sie mălaiu mîndru, galbân ca sânzâienele, să să coacă mălaiu.

De la Luchiana Făt, 74 ani, 25 iunie 1995, Desești

Dacă nu-s înflorite sânzâienele la zua lor, zîce că nu să coace mălaiu, că-l brumează.

De la Traian Podină, 65 ani, 22 iunie 1995, Băița de sub Codru

Dacă sânzâienele nu-s înflorite pe la zua lor, nu se coace mălaiu. Sânzâiana trebe ruptă și pusă la ciup de cucuruz, dacă este ciup pe la Sânzâiene - și iei sânzâiană și pui la cucuruz, așe ni: o pui așe, -ndoită-n două - o pui la cucuruz. Atunci îi vară bună și se coace mălaiu. Dacă nu-i ciup, nu se coace.

De la Luchiana Făt, 77 ani, 29 mai 1998, Desești

S-o întâmplat la noi în zua de Sânzâiene c-o făcut clăci și l-o trăsrit pe gazda căsii; cu căpestrele di la cai și cu toporu de-a umăr o fost.

O săpat, c-o avut tablă mare de pământ. S-o dus să-și adune ielepe. Săpașii o vinit acasă.

O vinit vreme gre, el s-o băgat sub un păr ș-acoale l-o atins. Și nu l-o aflat vo patru zile.

Sânzâienele îi sărbătoare gingașă. L-o pedepsit în aceie zi.

De la Cornelia Brândușe, 64 ani, 22 iunie 1995, Băița de sub Codru

Florile de leac trebe culesă în zua de Sânzâiene.

De la Ileana Berci Grigoreanca din Călinești

Foto: Pamfil Bilțiu - Carpetă de Aglaia Popovici, Sighet, 1988

v r e m e a

Dacă plouă la începutul postului lui Sâmpțetru, apoi plouă în fiecare zi până la sfârșitul postului.

Colecția DUMITRU IUGA, Borșa. De la Ileana Coman, inv., 60 ani, 1999.

Când o fost foamete

O fost odată, demult, îmi spuné bunicu, foamete mare. Și mânca pâne de săcară. Ori de alac. Alacu-i un fel de grâu, cu stic lat. Împletem zdiciu în șase, în opt, lat, zicém că împletim în sticu alacului. Alacu are țapă ca orzu. Îl sâmâneau toamna și-l îmblăteu cu îmblăciu, ca grâul. Îl dădeu la porci, la găini.

În foamețea aceea mâncău și un fel de hașme, niște cepe mănânțele, care se fac multe laolaltă. Zdrobdeu coajă de arini și ciucalăi, îi răjneu și se făcé un fel de pită. Se mâncău și bureți usturoi.

Se zîce că și ploile, nu numai seceta, aduce foamețea. Așé zîcé bunicu. Mergeu cu boii după bucate, în țară. Ori cu caii. Duceu scânduri, lemn de Brad. Le schimbău pe bucate.

Colecția DUMITRU IUGA. De la Ion Pop, 78 ani, 1978, Vișeu de Sus.

Fii econom,

Da` nu fii zgârcit.

Mândră ca o lumniniță.

Eu am prins-o, ié s-o tras,

Inimioara-n mine-o ars:

- Nu te trage, tu copilă,

Că nu-ți face nime silă.

Colecția DUMITRU IUGA, Săliștea de Sus.

De la Anuța Iuga, 40 ani, 1979.

1673.

Înă, bade, când și când,

Nu tăt zîce că n-ai rând,

Înă, bade, câteodată

Nu lăsa calea uitată

Și pe mine supărată.

Colecția ION VANCEA, Rona de Jos

De la Maria Fetico, 36 ani, 1976.

1674.

Pântru tine, mândra mé,

Nici la oi nu pot sedé,

Nici la oi nu mă pot duce,

Nici în strungă nu pot mulge,

Nici la oi nu pot îmbla,

Nici în strungă nu pot da.

Colecția DUMITRU IUGA, Săliștea de Sus.

De la Dumitru Iuga, 58 ani, 1968.

1675.

Păcurar la oi am fost,

Fetele nu mă cunosc,

Mă cunosc pe brăcinar

C-am fost harnic păcurar

Și mă cunosc pe cămeșă

C-am fost harnic la coleşă.

Colecția DUMITRU IUGA, Săliștea de Sus.

De la Dumitru Iuga, 58 ani, 1968.

1676.

Pântru tine, Mărioară,

Mi-am lăsat calu la moară,

Frăiele la morăriță

Ș-am zinit să-mi dai guriță

Că guriță ca a ta

N-am găsit la nimenea,

Că guriță de la tine

I ca mnerea de albine.

Colecția GEORGETA MARIA IUGA, Borșa.

De la Ileana Danci, 47 ani, 1981.

1677.

La fereasta de uiagă

Zine-m doru și mă-ntreabă:

- Acasă ești, mândră dragă?

Scoală, mândră, și-mi dă apă!

- Du-te, bade, pân grădină

Că-i găleata pe fântână

Și păharu lângă ié,

Du-te, bădiță, și bé

Că-i scoasă de mâna mé.

Colecția GEORGETA MARIA IUGA, Borșa.

De la Ileana Danci, 47 ani, 1981.